

Tvaroženský zpravodaj

září – říjen 2003

Vážení občané

Na tomto místě Vás obvykle informuji o tom co se v uplynulém období přihodilo i o tom, co nás v dalších dnech čeká.

Hlavní budovatelskou akcí tohoto roku a možná i celého volebního období současného Zastupitelstva je výstavba hřiště s umělým povrchem, jehož dodavatelem je stavební firma INSTAV Vyškov a.s. Bude dokončeno do konce září. Celková částka za toto dílo se blíží sumě 2 mil. Kč. Je nesporné, že tímto hřištěm dostane sport v obci významný impuls pro další rozvoj.

Současně s tím jsme na budově bývalého kina opravili střechu a v září také osvětlení a elektroinstalaci za 397.170,- Kč, z toho 100 tis.Kč činí dotace z rozpočtu JMK. Nyní zvažujeme výhodnou nabídku na jednoroční pronájem a tak získali další finanční prostředky pro další využití.

Dva přechody pro chodce na okresní silnici budou doplněny o třetí na Konci. Bude dokončen na podzim.

Na nový školní rok byly připraveny i školní budovy. Hlavní prázdninovou opravou ve škole byla oprava topení za částku 85 tis. Kč. Probíhá úprava dvora a připravujeme hřiště na školní zahradě.

Územní plán pokročí schválením souborného stanoviska, když jsme konečně obdrželi potřebné vyjádření z odboru životního prostředí Krajského úřadu.

Pokračují úpravy zeleně na Santonu, vysadíme lípy v Masarykově aleji a na Krhoně. Na návsi provádí úpravy zeleně firma Adagro s příspěvím dotace z POV.

Na připravované splaškové odkanalizování, kde je naše obec zařazena do II. etapy, jsme v září uložili již třetí zálohu ve výši 848.000,- Kč.

Poté, co byla uvedena do provozu naučná stezka po Slavkovském bojišti byl obecně prospěšnou společností Mohyla míru - Austerlitz, jejímž je obec členem, zadán a dokončen projekt na tři cyklotrasy, nazvané jmény tří císařů. Připravuje se žádost o dotaci na realizaci tohoto projektu.

Na budově Klubu důchodců jsou dokončeny plánované nátěry oken. Nátěry oken opravíme i na Obecní úřadě.

Z dotace z „Programu obnovy venkova“ a z vlastních prostředků obce opravil restaurátor Pavůček z Pavlova pomník padlým v I. světové válce. Instalován byl ve druhém týdnu měsíce září.

Na návsi jsou vybetonovány podstavce pod plastiky doc. Vladimíra Drápalu, nazvané „Tři Venuše“ s termínem odhalení 28.října 2003.

František Kopecký

INFORMACE

- 30.7. se konala pracovní porada, které se zúčastnili zástupci firmy Mane Holding a členové Zastupitelstva obce.
- 1.8. se uskutečnilo veřejné zasedání Zastupitelstva obce.
- 8.8. koncertovala skupina Lehká noha.
- 9.8. přes naši obec jeli účastníci Moravského poháru v cyklistice se startem a cílem na sídlišti v Mokré.
- 9.8. před poutí hráli na zahradě kulturního domu tvaroženská Tamburáši.
- 10.8. se konala tradiční tvaroženská pouť, zakončená diskotékou.
- 15.8. se zástupci Rady obce zúčastnili v Martínkově křestu publikace Václav Kosmák – Homér moravského lidu.
- 29.8. se na Obecním úřadě projednával projekt cyklotras na Slavkovském bojišti.
- 30.8. obohatily kulturní program v obci ženáčské hody s populární dechovkou Lácaranka pod vedením kapelníka ing. Jožky Kaňi.
- 12.9. byla znovu instalována opravená socha padlým z I. světové války.
- 17.9. zemřel dlouholetý a zasloužilý tvaroženský farář P. Metoděj Slavíček
- 27.9. bude posezení u burčáku s hudbou v KD Kosmák. Začátek ve 20 hod.
- 28.10. odhalíme na návsi sousoší Doc. Vladimíra Drápala „Tři Venuše“.
 - připojili jsme se k protestu ostatních obcí ve věci zrušení gymnazia ve Šlapanicích.

Poděkování

- Národní kolotočové společnosti Brno, vedené panem Vlastislavem Schulzem, za sponzorský dar pro ZŠ ve výši 10 tisíc Kč, za které byl na dvůr školy pořízen betonový stůl na stolní tenis.
- občanům a sponzorům za podporu ženáčských hodů.
- Ing. Oldřichu Ličkoví za vyřízení žádosti o dotaci na přestavbu fotbalových kabin.

Integrovaný dopravní systém

Příprava na zahájení tohoto způsobu organizace dopravy pokračuje. Poté, co jsme kritizovali nedostatek informací a nepřipravenost systému ze strany firmy Kordis, zřízené JMK, jsme dostali další podrobnosti s datem 20.8. 2003.

Podle dohody, kterou učinili starostové Hostěnic, Kovalovic a Tvarožné na jednání s hejtnanem JMK ing. Stanislavem Juránkem se uskutečnilo výběrové řízení na dopravce na lince do Viničných Šumic. Vybraná je firma SEBUS.

Podle předběžných informací budou obce na integrovaný dopravní systém přispívat částkou 90,- Kč na obyvatele a rok. Je to asi 107.000,- Kč z obecního rozpočtu. Tímto není v našem případě naplněna zásada o tom, že „*Jihomoravský kraj nastolil princip snižování výše příspěvku obcí na dopravní obslužnost.*“ To se nám pochopitelně nelíbí, i když si uvědomujeme vyjímečně výhodnou situaci na lince do Viničných Šumic. Stát na nás přenáší část povinností, které nezohlední v daňových příjmech.

Naším zájmem je pochopitelně dobrá dopravní obslužnost a spokojenost našich občanů a cestujících.

Jednání o přistoupení obcí k Integrovanému dopravnímu systému budou zahájeny v měsíci září. Informace jsou a další budou zveřejněny na informační desce v přízemí Obecního úřadu a v příštím Tvaroženském zpravodaji.

František Kopecký

Václav Kosmák-Homér moravského lidu

Nová publikace je záslužným počinem autora Vlastimila Smetany, Městského kulturního střediska v Moravských Budějovicích a Obecního úřadu v Martínkově. Na třiceti stranách je popsán život a tvorba Václava Kosmáka. Nechybí kapitola o jeho dílech spojených s Martínkovem a Moravskými Budějovicemi. Píše se zde také o jeho působení v Hostimi, v Moutnicích a ve Tvarožně. V publikaci najdeme i mnohé nové zajímavosti spojené s osobností tohoto významného moravského buditele.

Křestu nové publikace se 15.8. 2003 v Martínkově zúčastnili i zástupci naší obce.

Provoz sběrného střediska komunálních odpadů září - říjen 2003

sobota 27.9.	9:00 – 11:00 hod.
středa 8.10.	15:00 – 17:00 hod.
sobota 18.10.	9:00 – 11:00 hod.
středa 29.10.	15:00 – 17:00 hod.
sobota 8.11.	9:00 – 11:00 hod.

Mimořádné sběry je možno dohodnout s pracovníky střediska.

Tábor Bojanov 2003

Tak jako ve všech skautských oddílech je i v našem vyvrcholením celoroční činnosti letní tábor. Letos jsme vyrazili na Vysočinu už v prvních čtrnácti dnech prázdnin. Náš malý tábor jsme si společně s pozorskými skauty postavili nedaleko obce Bojanov, asi 10 km od Křižanova. S nimi jsme také strávili celé dva týdny.

Celotáborový program se nesl v duchu starobylého Egypta. Děti, ale i my vedoucí jsme si vyzkoušeli co takový život v Egyptě obnášel (stavba pyramid, balzamování a mumifikace mrtvých, uctívání egyptských božstev a faraóna a také život ve všech společenských vrstvách).

Náš tábor ale nebyl jen hrou, všichni jsme se snažili dodržovat zásady správného skauta. Děti nám vypomáhaly v kuchyni, udržovaly si v pořádku své podsadové stany. Také se staraly o každodenní nákupy, pitnou vodu a dřevo na topení.

Počasí nám vcelku přálo, proto jsme mohli podnikat krátké i delší výlety po okolí tábora. Navštívili jsme také několik sousedních táborů.

Nejen děti odjízděly domů spokojené a my všichni se těšíme na příští prázdniny. Do té doby nás čeká ještě mnoho družinových schůzek. Bude-li se chtít někdo za námi přijít podívat, má možnost každé páteční odpoledne v 16 hod. do klubovny.

Tomáš Kubín
oddílový rádce

Výsledková listina ze sčítání lidu v roce 2001 pro obec Tvarožná

V těchto dnech se k nám dostala výstupní sestava ČSÚ ze sčítání lidu, které jak si pamatujete proběhlo v roce 2001. Pro mnohé občany jsou tyto informace určitě velice zajímavé. Z uvedených výsledků si mlže každý občan udělat obraz o tom v jaké obci žije. Uvádíme tabulky o složení obyvatelstva, domácností a domovního fondu.

Uveřejňujeme první část.

Okénko do života ZŠ

1. září jsme zahájili nový školní rok a přivítali jsme v naší škole 9 nových žáčků první třídy. Zahájení školního roku bylo letos na řadě škol posunuto o jeden den z důvodu stávky učitelů. Stávkovalo se za zvýšení platů ve školství – vždyť nástupní plat vysokoškolsky vzdělaného učitele je 10 670 Kč tzv. hrubého. Řada informací z tisku a televize situaci velmi zkresluje, což vyvolává u široké veřejnosti nevoli vůči pedagogům. Samozřejmě, že i učitelky naší školy nejsou se současnými poměry ve školství (nejen s platovou stupnicí) spokojeny, ale nestávkovaly, protože považovaly tuto formu protestu za nevhodnou.

Zahájení školního roku proběhlo opět ve třídě prvňáčků za přítomnosti všech žáků, rodičů, učitelek a pana starosty. V letošním školním roce se v prvním zářijovém týdnu učilo na naší škole celkem 68 žáků. Jsou rozděleni do pěti ročníků ve čtyřech třídách.

I.třída – 1. a 3. ročník	10 + 9 dětí – třídní učitelka – Mgr.Ivana Majerová
II.třída – 2.ročník	21 dětí – třídní učitelka – Mgr.Jana Paukertová
III.třída – 4.ročník	15 dětí – třídní učitelka – Mgr.Iva Tymráková
IV.třída – 5.ročník	13 dětí – třídní učitelka – Mgr.Věra Floriánová

Do školní družiny máme již zapsáno 25 dětí, s kterými bude vždy od 11:40 do 16:00 hodin pracovat paní Ivona Šťastná.

Na částečný úvazek stále učí paní učitelka Mgr.Miroslava Kotačková a od října do ledna bude paní učitelka Eliška Dokoupilová zastupovat chybějící učitelku 4.ročníku.

Již od poloviny září bude vyučován nepovinný předmět náboženství, a to ve dvou skupinách – jednu bude učit pan farář Mgr.Jan Nekuda a druhou Silvestra Ondráčková.

A co se ve škole zbudovalo? Přes prázdniny firma Libora Maňáka opravila a zmodernizovala kotelnu, která nám přes zimu nadělala hodně starostí s vytápěním celé školy. Také se v současné době pracuje na částečném vydláždění školního dvora – tuto akci sponzoruje Českomoravský cement a.s. a provádí firma Danstav.

A co nás ještě čeká v měsíci září? Sběr starého papíru od středy 24.9. do pondělí 29.9.2003. V úterý 23.9. v 16:30 bude první informační schůzka pro rodiče spojená s připomenutím 120. výročí vícetřídní školy ve Tvarožné.

Srdečně všechny zveme.

Mgr.Věra Floriánová

Mateřská škola

Od září do naší mateřské školy dochází 43 dětí, z toho je 20 děvčat a 23 hochů. V letošním roce připravujeme kroužek flétny pro začátečníky i pokročilé, taneční kroužek, kroužek němčinky a dramatický kroužek. Od měsíce října budeme rovněž navštěvovat keramiku na Slatině.

I v tomto roce nás čeká spousta zajímavých akcí a kulturních zážitků. V září k nám do MŠ přijelo divadlo s pohádkou „Večerníčkovy pohádky“. 1.10. pojedeme do divadla Bolka Polívky na představení s názvem „Veselé pohádky s Kamarády“. V příštím pololetí se znovu uskuteční „Předškoláček“, pro děti, které od září nastoupí do školy. V loňském školním roce se nám to osvědčilo.

Doufáme, že začátek školního roku se obejde bez slziček a pokud nějaké přijdou, že nebudou dlouho trvat. Všichni se pokusíme vytvořit dětem tu nejlepší pohodu, aby se jim v naší mateřské škole co nejvíce líbilo a aby si odsud odnášely ty nejhezčí vzpomínky.

Kolektiv zaměstnanců MŠ

Byli jsme na pouti

Ke konci srpna se skupina lidí z naší farnosti a okolí vydala na pouť do Mariazell. Bylo nás 6 pěších, 5 cyklistů a jedno doprovodné vozidlo s řidičem. Měli jsme v úmyslu projít cestu, kterou chodívala do Mariazell brněnská procesí. Byly to právě staré poutní knížky a zápisy, které nás k této cestě inspirovaly, zvláště „Popsání přírody na cestě do Marie Cell“ od blažovického rodáka Šebestiána Kubínka.

Termín odchodu byl stanoven na 24.8., abychom se mohli na konci cesty zúčastnit diecézní pouti v Mariazell, kterou vedl náš biskup Vojtěch Cikrle. Pouť jsme začali mší svatou v brněnské katedrále v neděli v 7:30. Po ní jsme se před katedrálou rozloučili s našimi blízkými, kteří nás sem doprovodili, cyklisté si na faře vyzvedli uschovaná kola, dali jsme si požehnání na cestu a vyrazili jsme. Nejprve jsme sestoupili na Mendlovo náměstí. Zde je v bazilice milostný obraz P. Marie Svatotomské. U něho čerpali sílu unavení obránci města Brna v době švédského obléhání, stejně u něho čerpali sílu celenší poutníci na začátku své dlouhé cesty.

První zastávkou za Brnem byla kaple sv. Peregrina u Ořechova. Kaple má za sebou zajímavou historii, navíc stojí na kopci, ze kterého je možné ještě naposledy spatřit město Brno. A prosit sv. Peregrina o pomoc také není k zahazení, protože je patronem proti bolestem nohou.

Druhou zastávkou byl Pravlov. Zde mívali poutníci požehnání a oběd. My jsme zůstali u oběda, protože kostel byl ve stavu rekonstrukce. Také jsme si

uvědomili, že naši předkové museli vstávat a vycházet velmi brzy, protože podle záznamů obědvali o dvě hodiny dřív. Toto zjištění se potvrdilo i ve všech následujících dnech.

Cílem prvního dne byla fara v Hostěradicích, kde jsme měli domluvený nocleh.

Druhý den jsme z Hostěradic zamířili do Znojma. Byl to náročný úsek cesty, stále po silnici, podobně jako z Pravlova do Hostěradic. Byli jsme rádi, když už jsme ho měli za sebou. Ve Znojmě jsme měli mši sv. v kostele sv. Mikuláše, který letos slaví 800 let od svého založení. Po občerstvení na faře a dokoupení zásob za české peníze jsme pokračovali směrem Hnanice, kde je hraniční přechod. My pěší jsme zvolili turistickou cestu přes vřesoviště na Kraví Hoře, Popice a Havraníky. Na hranicích se podle starých zastavovali poutníci u kapličky, kde se nováčkům ještě jednou připomněly obtíže cesty a možnost vrátit se domů. I my jsme byli nováčky, ale zatím jsme byli odhodláni pokračovat.

Cesta od hranic vedla po silnici kolem vinohradů přes Retz do Pulkau. Zde je vedle fary vybudován velký dům pro mládež, přestavěný z původní sýpky. Momentálně v něm trávilo prázdniny 39 dětí. Nám umožnili postavit si stany na zahradě.

Třetí den jsme začali malou zastávkou u kapličky P. Marie kousek za Pulkau. Je to moc pěkné místo o kterém jsme nevěděli, s vydatným pramenem vody. Voda je prý tak dobrá, že si ji lidé vozí až do Německa, někdy že tam stojí tolik aut, že se musí celé hodiny čekat ve frontě. Děkujeme dobrému muži, který nás k tomuto místu dovedl. Později jsme pochopili, že on a jeho manželka se o toto místo Pulkaubrundl starají.

Po několika hodinách cesty nás čekala návštěva prvního velkého poutního místa v Rakousku Maria-Dreieichen. Maria-Dreieichen znamená P. Maria Třídubská. Legenda vypráví, že jeden kožešník z nedalekého Hornu, když onemocněl, měl sen, že má sochu P. Marie přenést ze svého domu na blízký kopec a pověsit ji tam na třípařezovém dubu. Když se uzdravil a tento pokyn splnil, začala se soška brzy uctívat a tak se zrodilo toto mariánské poutní místo. I když nás bylo jen 12, mohli jsme na tomto poutním místě sloužit mši sv. v českém jazyce a ještě nám pan farář nechal na lavicích na památku obrázky.

Pak jsme přes město Gars pokračovali údolím Kampu až k hoře Kalvarienberg. Zde jsme měli křížovou cestu. Cesta dál na jih nás pak dovedla až do cíle dnešní etapy, do města Langenlois.

Zde jsme ale nedopadli tak dobře jako v minulých dnech. Pan farář nebyl přítomen a na faře o nás nikdo nevěděl, tak jsme museli zůstat venku. Nakonec jsme si domluvili nocleh u budovy červeného kříže u plochy, kde přistávají vrtulníky. Poutník musí být připraven na všechno.

Čtvrtý den nás čekalo na cestě mnoho krásného: město Krems s nádherným Starým Městem, řeka Dunaj (nenechali jsme si ujít příležitost se v ní vykoupat), benediktinský klášter Gottweig a na závěr hl. město Dolního Rakouska

St.Polten. Cyklisté si ještě odskočili, udělali si projížďku údolím Wachau do Melku. V Kremži jsme se s nimi těsně minuli, takže jsme se od snídaně neviděli. Naštěstí jsme se shledali v St. Polten na místě noclehu. Bylo to na zahradě františkánského kláštera, v těsné blízkosti náměstí.

Pátý den ráno jsme ve městě nahlédli do dómu sv. Hippolyta. Zde se uchovávají ostatky tohoto světce. Podle něho se město jmenuje. Pak už jsme hledali co nejrychleji cestu k řece Traisen. Podél ní vede cyklistická stezka. I když se jde po asfaltě a je to delší, je to stokrát lepší než jít v hustém provozu po silnici. Trochu nám vadilo, že na nás neustále někdo zvonil, abychom mu uhnuli z cesty, ačkoliv měl místa dost.

Cyklistická stezka nás dovedla až do města Lilienfeld. Zde stojí krásný cisterciácký klášter, jehož bazilika svou délkou trochu připomíná náš Velehrad. My jsme v tomto klášteře mohli slavit mši sv. v kapitulní síni, kde se shromažďují mniši. Co na nás zapůsobilo, byla nádherná akustika tohoto prostoru.

Místem noclehu byla fara v městě Turnitz, kam jsme dorazili až za soumraku. Byla to zase náročná etapa, ale velmi krásná. Tento den poutníka ze všech stran obklopují hory, takže se mu jde mnohem radostněji. Krásná horská krajina je předzvěstí, že už brzy spatří vytoužený cíl.

A je tu poslední, nejkratší a nekrásnější etapa. Nejprve nás čekalo stoupání na Annaberg. Z 466 m.n.m. jsme se měli dostat na 976 m.n.m. My pěší jsme to vzali zkratkou přes Tirolerkogel (1377 m). Byl to nádherný výšlap, který nám umožnil kochat se dalekými výhledy, zvláště na horu Otcher, která majestátně trůní na celém okolí. Na Annabergu jsme měli domluvenou mši sv. a protože jsme měli i dost času, mohli jsme si zde řádně odpočinout.

Po Annabergu nás čekala stoupání na další dvě poutní místa: Joachimsberg a Josefsberg. Odpoledne také poprvé za dobu našeho putování přišla sprška. Postihla hlavně cyklisty, my pěší jsme se před ní ukryli na Joachimsbergu.

Před Mariazell mívají pěší procesí poslední zastávku v kapli sv. Šebestiána. Ani my jsme toto místo nevynechali. Odtud je možné jít do Mariazell po ní cestou podél kapliček. My jsme zvolili nejkratší cestu po hlavní silnici. Za zpěvu mariánských písní jsme už netrpělivě vyhlíželi ceduli Mariazell a samotnou baziliku, vytoužený cíl všech poutníků...

V poutní knížce o Mariazell se říká, že poutě nejsou něco, co "už je zase v módě", ale že byly vždycky zvláštním vyjádřením životního putování člověka. Poutník by se chtěl přiblížit k Bohu a nečiní tak jen ústním vyznáním, ale celou svou bytostí, proto často putuje pěšky.

Jsme rádi, že i my jsme mohli tuto pouť uskutečnit, že jsme mohli projít stejnými místy jako naši předkové. Před jejich výkony musíme smeknout. Některé etapy se už rovnají dálkovému pochodu a oni jich absolvovali několik a také zpět putovali pěšky.

P. Jan Nekuda

Pout'ové rozjímání

Nic jsem nedbal na známé tvaroženské pozvání na pout', prý abych přišel brzy po obědě a navečer pak mohl jít dříve domů. Letošního roku jsem se odhodlal navštívit svoji rodnou obec při příležitosti konání tradiční pouti brzy po ránu.

Na nástupní zastávce v Kovalovicích požaduji jízdenku v hodnotě 8 Kč do Tvarožné, zastávka u sokolovny. „Tam zastávka není“, sděluje mi mladý řidič, „ta je u kina“. Chci mu podotknout, že by to mohlo být též za humny, což on by jako cizí nepochopil. V té části vesnice není pověstné kino, mizí zbytky známých selských humen a tak zůstává jen budova sokolovny. Domluvili jsme se.

Po vystoupení u sokolovny cesta moje vede kolem kulturního domu Kosmák na Krhon. Míjím bývalou dílnu bednářského mistra strýce Pokorného a po zastavení se u kdysi pěkné, udržované chaloupky čp. 110, kde jsme bydleli, přicházím na hřbitov. Všude plno návštěvníků, zejména přespolních. Shánějí konve a především zdroj vody k zalévání rostlých květin. Při prohlídce hrobů a rozjímání u nich jsem osloven neznámým člověkem. Představil se a já bohužel jeho jménu nerozuměl. Obracel se ku mně s prosbou o informaci, jak se dostat k mokrské hájence. Je prý tam lavička, na níž sedával Kosmák při své literární tvorbě. Vysvětloval mně že je učitelem a vyučuje v kraji, kde P. Kosmák po odchodu z Tvarožné působil. Za podanou informaci na cestu poděkoval a dodal, že teď může svým žákům přiblížit působiště „Kukátkáře“ P. Kosmáka.

V příjemném stínu stromů před vchodem do kostela pozoruji asi desítku návštěvníků ranní mše svaté, pro něž se nenašlo ve svatostánku místo. Domnívám se, že pořízení několika vhodných laviček při konání podobných bohoslužeb, by nemuselo výrazně narušit rozpočet farnosti.

Po schodech sestupuji kolem nově oděné farní budovy do středu vesnice a opět jsou zde ty známé a dotěrné vzpomínky na léta dětství a dospívání. Při pohledu vlevo na upravený prostor za „sámoškou“ se mně vybavují vzpomínky na překrásné výstavy drobného zvířectva, pořádané v tom prostoru kdysi spolkem, později organizací ČSCHZ Tvarožná. Stovky spokojených návštěvníků mohli shlédnout králíky francouzské stříbřité př. Krčka Miroslava st., moravské modré obry př. Krčka Jana a Kosíka Václava st., třískové černé př. Šlezingra Aloise a Patáka Aloise, české strakáče př. Iraina Roberta a bílé beranovité př. Jedličky Jindřicha. To byla jen nepatrná část starších místních chovatelů a obětavců, kteří se o zdárný průběh výstav zasloužili.

Řady výstavních klecí, majetku místní org. svazu, byly obsazeny holuby různých plemen a barev. Nezapomenutelný pohled byl na vkusné voliéry, v nichž se proletovaly nebo hřadovaly překrásné české čejky – chloubou tehdy mladých chovatelů př. Krčka Miloslava ml. a Severy Miroslava z Velatic. Výstavy byly obesílány chovateli z širokého okolí a stávaly se dostaveníčkem

převážně dobrých lidí. Právě dobře volený termín o pouti, přilákal množství návštěvníků a tvaroženská organizace chovatelů byla i bez sponzorů bohatá.

Naproti tehdejšího vstupu do farského dvora měli u Irainů úschovnu kol. V ní si za mírný poplatek uschovávali svoje dopravní prostředky poutníci přijíždějící do Tvarožné na jízdnicích kolech. Byli to možná otcové nebo dědové či pradědové dnešních pouťových hostí, kteří poctí svojí návštěvou poutní místo v moderních autech různých světových značek, jimiž je dnešní Tvarožná obležena.

Pokračuji v pochůzce návsi přes most v blízkosti sochy sv. Jana z Nepomuku. Tento skvost tvaroženské návsi nebyl k spatření a já si vzpomněl na předvolební báseň asi z roku 1935, v níž neznámý lidový poeta mezi dalšími verši stvořil tento:

Svaté Jene ho potuka,
te seš naša pravá ruka,
slípka leze z kurníka
v domě pana Čuříka...

Možná, že v některé tvaroženské domácnosti, mezi nepotřebnými rodinnými dokumenty, čeká mnou zmíněný předvolební leták na vyzvednutí a zveřejnění.

Socha sv. Jana byla schovaná za stánkem, v němž dvě sličné prodavačky v přiléhavých krátkých sukénkách a ještě v těsnějších tričkách dokončovaly rozvěšování perníkového zboží. Převládala v něm srdíčka různých velikostí a také cen. Na nich vkusné a po technické stránce provedené zdobené nápisy. Mezi těmi Z lásky, Z pouti, Miluji Tě – těch tam bylo nejvíce, marně hledám něco jiného. Na můj dotaz, zda-li nemají srdce s nápisem „Stará huč furt“, nebo televizní seriálový slogan „Vypadni, okamžitě vypadni“, reagovaly záporně a jejich sympatický úsměv byl pro mě dostačujícím vysvětlením.

V prostoru, kde je sklenářství, býval obchod u Neužilů. Později tam měl svoji obchodnickou živnost p. Paták Bohumil a při pohledu v ta místa nemohu nezapomenout na několik obrazů, které byly v tom útulném obchůdku k vidění. Obraz s podtitulem „Cesta do polí“ zobrazoval počátek polní cesty lemované akátím, odbočujícím vlevo na konci vesnice pod nedávno postaveným památníkem hrdinovi Bitvy tří císařů. Při cestování přes Tvarožnou ke státní silnici se v místa polní cesty zahledím se vzpomínkou na autora uvedeného obrazu.

Zastavuji se o pár metrů dále. Nějaký opozdilý trhovce s viditelnou nervozitou dává dohromady svůj stánek. Je to před širokým stavením Kalábů „Lánských“. Před dávnými léty v těch místech měl prostý krámk – stůl se širokým deštníkem Franta. Nabízel zlomkovou tabulkovou čokoládu. Svoji výřečností a způsobem komunikace s poutníky dokázal kolem sebe soustředit spoustu lidí a málokdo z nich odcházel bez nákupu.

Jeho sousedem byl neméně svérázný prodavač kameninových brousků na broušení kos, srpů a jiného náradí. Ten vyvolával: „Vážení, máte dědečka,

dědeček má vousy, na vousy je břitva a tu nejlépe obtáhnete brouskem Karborundum!“ Přitom brouskem mlátil o hranu stolu a žádný se nepřerazil, na rozdíl od toho, co mi nedávno spadl na hliněný chodník na zahradě. Oběma prodávajícím se prodávalo dobře. Nerušila je při řečnění ta dnešní moderní „tvrdá muzika“. Zazpívaly k nim líbivé české šlágry té doby z amplionů u pout'ových atrakcí rodiny Kiliánů z Brna.

Tato rodina měla po celá léta při poutích pronajatý prostor od sochy sv. Jana až po lednici Šírovy hospody. Na něm umístnila všechn svůj strojový park, včetně maringotek. V uctivé vzdálenosti od vozovky byly ukotveny kolotoče, houpačky pro velké i malé. Nemohly chybět střelnice s lidovými cenami. Na rozdíl od dnešních majitelů spol. Schulz, jejichž „obludária“ jsou téměř u silnice, byl prostor před domy Kalábů a Nohelů – Daňků mnohem prostornější.

Vedle těch „komediantů“ Kiliánů stával po dlouhá léta stan zápasnické arény p. Sedláčka z Brna. Pár zápasníků a boxerů bylo k dispozici dobrovolníkům, které lákala vidina možnosti k získání peněz za případné vítězství. Nejedem z nich jako Ruda, čeledín od Šlezingerů, odcházal z manéže s množstvím náplastí. Za potokem, v blízkosti jatek řeznictví, předváděli ve stanu krotitelské umění psů a opic členové rodiny cirkusu Jung. V těch místech mohli zájemci shlédnou „jízdu smrti“ v kruhové drátěné kleci.

Vtíravé vzpomínky ustoupily a tak jsem se mohl vrátit do současnosti. V nějakém kupletu se zpívá: „O té naší pouti, všechno se tam kroutí“ a mně, při pohledu na ceny za nabízené pobavení se též obracely panenky mých čokoládových očí všemi směry. Za uklidnění, v touze dodržet režim přísunu tekutin, loudám se k pohostinství „Na prostředku“. Tam je zavřeno. Bodejt' by ne. Vždyť je časně pout'ové ráno.

Antonín Jašek